

PLATFORMA ZA UDEJSTVOVANJE
DRŽAVLJANOV

na področju
medgeneracijske
pravičnosti

Končno poročilo o posvetovanju – november 2025

*Analiza in poročilo pobude Make.org.
Platformo izvaja in moderira podjetje Open Source Politics.*

KAZALO

Povzetek.....	stran 3
1. Uvod.....	stran 4
2. Metodologija.....	stran 5
3. Pregled.....	stran 7
4. Prispevki z največ vsečki.....	stran 8
5. Poglobljena analiza.....	stran 11
Socialna kohezija in vključevanje.....	stran 11
Demokracija in upravljanje.....	stran 13
Okoljska in socialno-ekonomska trajnostnost.....	stran 15
Sistemi oskrbe in izobraževalni sistemi.....	stran 19
6. Sklepna ugotovitev.....	stran 21

POVZETEK

Da bi oblikovala strategijo za medgeneracijsko pravičnost, je Evropska komisija na **platformi za udejstvovanje državljanov** začela večjezično spletno posvetovanje o **medgeneracijski pravičnosti**, ki je potekalo od **februarja do novembra 2025**. Proces je bil strukturiran v štiri faze: v *fazi določanja obsega* (februar–april) so bili opredeljeni temeljni vzroki vprašanj na področju medgeneracijske pravičnosti, sledili sta *fazi oblikovanja vizije* (junij–julij) in razvoja *strateških zamisli* (avgust–oktober) ter zaključna faza *soustvarjanja strategije za medgeneracijsko pravičnost* (oktober–november).

Na platformi za udejstvovanje državljanov so bili v vseh štirih fazah zbrani raznoliki prispevki iz vse EU, ki so zajemali stališča državljanek in državljanov o ključnih izzivih medgeneracijske pravičnosti ter njihove konkretne in inovativne zamisli za izboljšanje komunikacije med generacijami in zagotavljanje, da se interesi tako sedanjih kot prihodnjih generacij dosledno upoštevajo pri odločanju v EU.

V tem poročilu je povzeta spletna razprava, ki je potekala med februarjem in novembrom 2025 ter je zajemala štiri široke razsežnosti in 10 specifičnih tem, ki obravnavajo temeljne izzive medgeneracijske pravičnosti.

Med posvetovanjem so sodelujoči poudarili nujno potrebo po spodbujanju **medgeneracijske solidarnosti** z ustvarjanjem vključujočih prostorov za dialog in bojem proti diskriminaciji, zlasti starizmu. Pozvali so k **vključujočemu in v prihodnost usmerjenemu upravljanju**, ki pri oblikovanju politik upošteva dolgoročno razmišljanje, s čimer se zagotovi, da današnje odločitve upoštevajo interese mlajših in prihodnjih generacij. Sodelujoči so poudarili pomen sprejetja nujnih **podnebnih ukrepov** in prehoda na **trajnostne gospodarske modele**, ki dajejo prednost dolgoročni blaginji, hkrati pa izboljšujejo zaposlovanje mladih. Opozorili so na potrebo po univerzalnem dostopu do **visokokakovostnih javnih storitev** skozi vse življenje, pri čemer so se zavzemali za močnejše sisteme oskrbe, večje priznavanje družin in skupnosti kot podpornih mrež ter reforme izobraževanja, ki spodbujajo vseživljenjsko učenje.

Na splošno so sodelujoči dosledno povezovali posamezna področja politike s širšimi družbenimi cilji, pri čemer so poudarjali, da morajo socialna kohezija, okoljska in socialno-ekonomska trajnostnost, dolgoročno upravljanje in pravične javne storitve napredovati skupaj, da bi se zgradila pravičnejša, bolj povezana Evropa, ki podpira vse generacije.

I. UVOD

Da bi podprla razvoj **strategije EU za medgeneracijsko pravičnost**, je Evropska komisija na platformi za udejstvovanje državljanov začela večjezično spletno posvetovanje. To posvetovanje je potekalo od **februarja do novembra 2025** vzporedno z evropskim državljanskim forumom o medgeneracijski pravičnosti in je v obliki participativnega procesa državljanom in državljankam omogočilo, da izmenjajo stališča in zamisli ter tako prispevajo h krepitvi solidarnosti med generacijami ter zaščiti interesov in blaginje tako sedanjih kot prihodnjih generacij.

Posvetovanje je bilo strukturirano v štiri faze – določanje obsega, oblikovanje vizije, razvoj strateških zamisli in soustvarjanje strategije za medgeneracijsko pravičnost – ki so usmerjale proces od razumevanja izzivov do opredelitve konkretnih ukrepov. V okviru teh faz je bilo na posvetovalni platformi zbranih skupno **179 prispevkov državljanek in državljanov**, skupaj s **132 komentarji** in **323 všečki**.

To poročilo predstavlja analizo vseh prispevkov, zbranih v okviru tega participativnega procesa, organizirano v skladu s štirimi ključnimi **razsežnostmi**, ki so bile opredeljene s tematskim združevanjem najpogosteje obravnavanih **tem**. Te razsežnosti so: (1) socialna kohezija in vključevanje, (2) demokracija in upravljanje, (3) okoljska in socialno-ekonomska trajnostnost ter (4) sistemi oskrbe in izobraževalni sistemi.

Vsaka od teh razsežnosti odraža tri **temeljne izzive** medgeneracijske pravičnosti, ki so jih opredelili sodelujoči: **kratkoročno razmišljanje** (kratkoročne prednostne naloge v politiki in gospodarstvu po mnenju sodelujočih ogrožajo medgeneracijsko pravičnost), **izključenost in neenakost** (po mnenju sodelujočih diskriminacija in neenak dostop posameznim skupinam, zlasti mladim in starejšim, preprečujeta polno udeležbo v družbi) ter **nezadostna medgeneracijska solidarnost** (sodelujoči pojasnjujejo, da šibke povezave in omejena podpora med generacijami slabijo socialno kohezijo).

V tem poročilu je najprej predstavljena **metodologija**, sledita **splošni pregled** trendov udeležbe in pregled rezultatov. Nato je predstavljena podrobna **analiza posameznih razsežnosti** z razpravami o posameznih državljanskih temah, v kateri so obravnavane vse **teme** državljanek in državljanov, trditve pa so podprte z izbranimi citati s platforme za udejstvovanje državljanov. Zadnje poglavje vsebuje povzetek rezultatov posvetovanja in kratka razmišljanja o teh rezultatih.

2. METODOLOGIJA

Za analizo vsebine razprav na platformi za udejstvovanje državljanov o medgeneracijski pravičnosti¹ je bila uporabljena metodologija treh korakov. Ta pristop zagotavlja natančno razlago prispevkov državljanek in državljanov, pa tudi smiselno razvrščanje in združevanje zamisli, s čimer se vzpostavlja ravnotežje med vsebinsko usklajenostjo in analitično poglobljenostjo.

KORAK 1. KVALITATIVNA ANALIZA prispevkov in komentarjev: opredeljene so bile glavne razsežnosti razprave. V ta namen je analitična skupina uporabila tematski induktivni pristop, pri katerem je vsakemu prispevku dodelila tematske oznake. To je omogočilo prepoznavanje in prednostno razvrščanje ključnih tem, ki so jih izpostavili državljanji in državljanke.

KORAK 2. ANALIZA PRISPEVKOV po razsežnostih: ročno izvedena kvalitativna analiza. Prispevki so bili tematsko razvrščeni v tako imenovane „državljske teme“ glede na pogostost in pomen tem znotraj posamezne razsežnosti.

KORAK 3. Upoštevanje KOMENTARJEV IN VŠEČKOV: kjer je bilo to primerno, je bila opravljena dodatna analiza prispevkov in komentarjev, s poudarkom na nekaterih prispevkih, ki so bili še posebej pomembni za ponazoritev teme in za predstavitev stališč državljanek in državljanov.

¹ Vsi prispevki so na voljo na spletu kot del datotek z odprtimi podatki platforme, ki jih lahko vsi, ki jih to zanima, prenesejo za nadaljnjo analizo.

GLOSAR

Sodelujoči. Državljan ali državljanica, ki je na platformi izvedel vsaj eno od naslednjih dejanj: prispevek, komentar ali všeček.

Prispevek. Posamezna objava, ki jo sodelujoči deli na platformi.

Komentar. Pisni odzivi sodelujočih na prvotni prispevek. Komentarji omogočajo začetek razprave o določeni temi in medsebojno komunikacijo med sodelujočimi.

Všeček. Glas sodelujočega, ki želi izraziti strinjanje z določenim prispevkom. Nekateri prispevki nimajo všečkov.

Razsežnost. Razsežnost je naslov, pod katerim so združene misli iz številnih prispevkov.

Državlјanska tema. Je podkategorija razsežnosti, sestavljena iz več prispevkov.

3. PREGLED

ŠTEVILKE

Skupna udeležba od 25. februarja 2025 do 30. novembra 2025.

- **354 041** ogledov strani (za celotno participativno platformo)
- **215 000** obiskovalcev (za celotno participativno platformo)
- **179** prispevkov
- **132** komentarjev
- **323** všečkov

VSE RAZSEŽNOSTI IN DRŽAVLJANSKE TEME NA ENEM MESTU

Preglednica v nadaljevanju vsebuje pregled vseh opredeljenih **razsežnosti** in **državljskih tem**. Poglavje 5 (Poglobljena analiza) vsebuje podrobno analizo vseh tem. V preglednici je prikazano tudi skupno število prispevkov (Σ), ki spadajo pod vsako razsežnost.*

* Številni prispevki na platformi za udejstvovanje državljanov obravnavajo širok nabor tem, ki se lahko nanašajo na več razsežnosti. Zato je lahko skupno število prispevkov v spodnji preglednici večje od dejanskega skupnega števila.

RAZSEŽNOSTI	Σ	DRŽAVLJANSKE TEME
1. SOCIALNA KOHEZIJA IN VKLJUČEVANJE	75	1.1. Spodbujanje medgeneracijske solidarnosti in ustvarjanje prostora za medgeneracijski dialog
		1.2. Boj proti diskriminaciji in spodbujanje enakosti
2. DEMOKRACIJA IN UPRAVLJANJE	59	2.1. Povečanje vključujočega sodelovanja za medgeneracijsko zastopanost
		2.2. Upoštevanje vidika dolgoročnega in medgeneracijskega razmišljanja pri postopkih oblikovanja politik
3. OKOLJSKA IN SOCIALNO-EKONOMSKA TRAJNOSTNOST	51	3.1. Boj proti podnebnim spremembam kot medgeneracijska odgovornost
		3.2. Spodbujanje v prihodnost usmerjenih naložb
		3.3. Izboljšanje pogojev za zaposlovanje mladih
		3.4. Zagotavljanje dostojnih življenjskih pogojev za vse
4. SISTEMI OSKRBE IN IZOBRAŽEVALNI SISTEMI	37	4.1. Okrepitev sistemov oskrbe za vse starostne skupine
		4.2. Razširitev pravičnega dostopa do kakovostnega izobraževanja

4. PRISPEVKI Z NAJVEČ VŠEČKI

Izjava o omejitvi odgovornosti: deli citatov v tem oddelku so bili zaradi jasnosti in poudarka označeni **kreпка**.

Maciej – 26 vsehčkov

Naslov: Akcijski načrt EU za boj proti starizmu bo mladim in starejšim omogočil, da uspevajo

Razsežnost: **SOCIALNA KOHEZIJA IN VKLJUČEVANJE**

„Da bi dosegli Unijo enakosti, moramo **odpraviti diskriminacijo na podlagi starosti in strukturne ovire**, ki ljudem vseh starosti preprečujejo enako uresničevanje pravic skozi vse življenje. Obravnavanje **diskriminatornih diskurzov in praks**, kot je starizem, ter pregled socialno-ekonomskih politik na podlagi medgeneracijske solidarnosti in pravičnosti sta ključna za spopadanje z razdrobljeno družbo in gospodarstvom. Evropska platforma za starejše AGE Platform Europe poziva k vključitvi **starostne enakosti v vse evropske politike in pobude**, da bi se zagotovilo, da so potrebe in prizadevanja starajoče se družbe ustrezno upoštevani: <https://www.age-platform.eu/areas-of-work/age-equality/>. Gre za razumevanje pravičnosti, vključevanja in kohezije skozi vse življenje in na vseh področjih, vključno z izobraževanjem, zaposlovanjem, zdravjem in oskrbo, ustreznimi dohodki ter državljansko in politično udeležbo itd. Staranje je priložnost, še toliko bolj v času številnih kriz; odpornost in blaginjo lahko gradimo le v družbi, v kateri ljudje uspevajo v vseh starostnih obdobjih in kjer naše razlike medsebojno bogatita spoštovanje in solidarnost. Za doseganje starostne enakosti potrebujemo **akcijski načrt EU za boj proti starizmu**. Ta načrt bi moral biti sestavni del strategije EU za medgeneracijsko pravičnost in bi moral temeljiti na človekovih pravicah, presečnosti, enakosti in solidarnosti znotraj generacij in med njimi. Zagotavljati bi moral skladnost med zavezami EU in držav članic glede enakih pravic za vse starosti, hkrati pa prispevati k trajnostni rasti, konkurenčnosti in koheziji.“

Nena – 10 vsehčkov

Naslov: Akcijski načrt EU za boj proti starizmu bo okrepil medgeneracijsko pravičnost

Razsežnost: **SOCIALNA KOHEZIJA IN VKLJUČEVANJE**

„Spodbujanje **enakosti v vseh starostnih obdobjih** je bistveno za doseganje medgeneracijske pravičnosti. Starizem je edina oblika diskriminacije, zajeta v pogodbah EU, ki je bila doslej v političnem okolju EU prezrta. Strategija za medgeneracijsko pravičnost mora vključevati poseben **akcijski načrt za boj proti starizmu**, ki bi omogočil vzpostavitev časovnega in vsebinskega načrta za odpravo neenakosti v vseh življenjskih obdobjih ter spodbujanje enakosti za mlade in starejše. S starizmom povezane diskurze bi nadomestil s pristopom, ki temelji na človekovih pravicah, kar bi prispevalo k boljšemu izvrševanju obstoječe protidiskriminacijske

zakonodaje ter boljšemu zbiranju podatkov, razčlenjenih po starosti in drugih značilnostih. Ta akcijski načrt bo deloval z roko v roki z obstoječimi akcijskimi načrti/strategijami EU na področju enakosti spolov, invalidnosti, LGBTI+, Romov in rasne enakosti ter s tem prispeval k presečni usmeritvi EU. Strategija bo namenjena **odpravi praks, povezanih s starizmom**, ki vplivajo na človekovo dostojanstvo in enako uresničevanje temeljnih pravic v vseh starostnih obdobjih, ter združevanju potrebnih virov, da bi mladi in starejši lahko uresnili svoj potencial ter imeli poln in enak dostop do družbe. Usmerjala bo pozornost EU na realnost daljše življenjske dobe in na potrebo po pravičnih, vključujočih in odpornih družbah za vse generacije. Boj proti starizmu ni nujen le z vidika človekovih pravic, temveč je ključen za oblikovanje odpornih, vključujočih in pravičnih družb.“

Cristiny – 10 všečkov

Naslov: Harmonija med sedanji in prihodnjimi generacijami vseh starosti z uporabo medsektorskega, dolgoročnega in participativnega upravljanja

Razsežnost: **DEMOKRACIJA IN UPRAVLJANJE**

„V EU, kjer se generacije združujejo za uspešno družbo, ljudje vseh starosti danes živijo v mirnem svetu z **uspešnim naravnim okoljem in socialno-ekonomskimi sistemi**, ki jim omogočajo kakovostno življenje – imajo **dostop do izobraževanja, hrane in stanovanj**, uporabljajo lahko javni prevoz in kolesa za vsakodnevno mobilnost ter imajo dostop do delovnih mest, ki zagotavljajo **ustrezno plačilo** za dostojno življenje. Ob koncu svoje delovne dobe imajo pokojnino, ki jim omogoča življenje brez finančnega stresa. Enako velja čez 50 let, ko se bodo današnji mladi upokojili in prešli z delovnega mesta na pokojnino. Enako bo veljalo še 50 let kasneje, ko bodo na njihovem mestu njihovi vnuki. Zaradi vsega tega je potrebno, da postopki oblikovanja politik upoštevajo **dolgoročne in medsektorske učinke politik** na sedanje in prihodnje generacije vseh starosti. V ta namen mora EU uporabljati orodja in metode, kot sta **strateško predvidevanje in integrirani modeli**, ki omogočajo dolgoročnejši pogled. Preseči je treba razdrobljenost med posameznimi področji politike, v posvetovanja pa je treba vključiti običajne državljane brez strokovnega znanja, zlasti mlade kot zastopnike generacij, ki se še niso rodile, da bi se zagotovilo boljše razumevanje njihovih potreb, strahov in želja glede današnjega in prihodnjega sveta. Takšno vključevanje mora biti smiselno in imeti dejanski vpliv na oblikovanje politike. Primeri institucij za prihodnje generacije in medgeneracijsko pravičnost z vsega sveta lahko EU služijo kot zgled, od katerega se lahko uči in na katerem lahko gradi.“

Lisa – 9 všečkov

Naslov: Za zagotovitev medgeneracijske pravičnosti je nujna sprememba gospodarskega sistema

Razsežnost: **OKOLJSKA IN SOCIALNO-EKONOMSKA TRAJNOSTNOST**

„Medgeneracijske pravičnosti ni mogoče obravnavati brez kritične presoje zasnove in namena našega gospodarskega sistema. Naš gospodarski sistem je treba preoblikovati tako, da bo zagotavljal **blaginjo ljudi in planeta**, danes in v prihodnosti. Današnja gospodarska paradigma spodbuja kratkoročno razmišljanje, saj nam sporoča, da so kratkoročni kazalniki BDP in rast

materialnega bogastva tisto, čemur naj bi gospodarstvo služilo. **Postaviti blaginjo v središče gospodarskega oblikovanja in odločanja** pomeni sprejeti resnično dolgoročni in preventivni pristop. Medgeneracijska pravičnost bi zagotovila, da priložnosti in viri, ki so na voljo prihodnjim generacijam, ne bodo prizadeti ali omejeni zaradi sedanjih gospodarskih odločitev. Ustanovitev evropskega komisarja za medgeneracijsko pravičnost je bila pomemben korak v tej smeri, vendar so potrebna dodatna prizadevanja za izrecno povezavo te agende s potrebo po spremembi gospodarskih sistemov. Navdih je mogoče črpati iz valižanskega zakona o blaginji prihodnjih generacij, ki je v središče svojega političnega odločanja postavil sedem krovnih ciljev blaginje in opredelil pet načinov delovanja za doseganje teh ciljev, pri čemer komisar za prihodnje generacije pomaga zagotavljati odgovornost vladnih organov pri uresničevanju teh ciljev. Preoblikovati je treba ne le namen oblikovanja politik, temveč tudi način, in sicer s smiselno udeležbo javnosti v vseh fazah postopka oblikovanja politik. V vodniku za oblikovanje politik gospodarstva blaginje Wellbeing Economy Policy Design Guide je to podrobno obravnavano na podlagi načel, prikazanih na tej sliki.“

Ilenia – 9 všečkov

Naslov: Akcijski načrt EU za uspeh med generacijami in znotraj njih

Razsežnost: **SOCIALNA KOHEZIJA IN VKLJUČEVANJE**

„Za izgradnjo prave Unije enakosti v Evropi se moramo dejavno **boriti proti starizmu** in odpraviti ovire, ki ljudem vseh starosti preprečujejo enako uresničevanje pravic in možnosti. Starizem vpliva na dostop do dela, zdravstvenega varstva, izobraževanja in državljanske udeležbe, tako v mladosti kot v starosti. Platforma AGE Platform Europe poziva k vključevanju starostne enakosti v vse politike EU (<https://www.age-platform.eu/areas-of-work/age-equality/>), da se zagotovi izpolnjevanje potreb in prizadevanj starajoče se družbe. V ta namen bi **akcijski načrt EU za boj proti starizmu** predstavljal temelj strategije EU za medgeneracijsko pravičnost: na podlagi človekovih pravic, presečnosti, enakosti in solidarnosti znotraj generacij in med njimi bi zagotovil **sistematično vključevanje načela starostne enakosti v vsa področja politike**, premagoval negativne stereotipe z izobraževanjem in javnimi kampanjami ter opolnomočil starejše kot aktivne nosilce pravic. Poleg tega bi spodbujal medgeneracijske programe, okrepil pravno varstvo ter podpiral raziskave za oblikovanje učinkovitih politik. Z izkoriščanjem strokovnega znanja v okviru platforme AGE Platform Europe in inovativnih pristopov raziskav EU, kot je projekt FutuRes (<https://futu-res.eu/>), lahko EU staranje spremeni v priložnost ter zgradi odporno in vključujočo družbo, v kateri lahko uspevajo vsi, ne glede na starost.“

5. POGLOBLJENA ANALIZA

V naslednjem poglavju so podrobneje opredeljene štiri razsežnosti. Znotraj vsake razsežnosti so posamezne državljanske teme analizirane ločeno, pri čemer analiza združuje različne vidike prispevkov. Za ponazoritev teh tem in zagotovitev podrobnejših vpogledov so vključeni tudi ustrezni prispevki.

RAZSEŽNOST 1: SOCIALNA KOHEZIJA IN VKLJUČEVANJE

Ta razsežnost je osredotočena na izboljšanje medgeneracijskih odnosov s spodbujanjem dialoga in solidarnosti med generacijami ter z bojem proti starizmu in drugim oblikam diskriminacije, z namenom krepitev enakosti in socialne kohezije.

Državljska tema 1.1. Spodbujanje medgeneracijske solidarnosti in ustvarjanje prostora za medgeneracijski dialog

ANALIZA teme

V prispevkih je izpostavljena potreba po premostitvi generacijskih razlik in zmanjšanju polarizacije, hkrati pa poudarjen pomen smiselnega medgeneracijskega sodelovanja in soustvarjanja. Sodelujoči poudarjajo potrebo po vzpostavljanju okolij in prostorov, kot so kulturni centri, skupnostno bivanje in medgeneracijski projekti, ki omogočajo dialog in interakcijo med različnimi starostnimi skupinami. Takšne pobude, vključno z mentorskimi projekti in skupnimi dejavnostmi v skupnosti, lahko prispevajo h krepitvi empatije in medsebojnega razumevanja, spodbujajo medgeneracijsko solidarnost ter podpirajo razvoj trajnih mrež sodelovanja in podpore.

Predstavitev PRISPEVKOV

Friederike, 4 vsehki

„V medgeneracijsko pravični družbi morajo različne generacije sodelovati – ne le pri reševanju aktualnih izzivov, temveč tudi pri oblikovanju trajnostne prihodnosti. Da bi to dosegli, potrebujemo smiselne priložnosti za medgeneracijski dialog, kjer se lahko ljudje vseh starosti srečujejo, izmenjujejo zamisli in razvijajo globlje razumevanje skrbi drugih.“

Öndercan, 0 všečkov

„Skupnostne pobude, kot so delavnice za lokalno udeležbo, medgeneracijski kulturni centri in sodelovalno urbanistično načrtovanje, zagotavljajo platforme za smiselno izmenjavo. Ti prostori državljanom in državljanke omogočajo, da izmenjajo izkušnje in s tem prispevajo k oblikovanju politik, ki odražajo raznolike potrebe različnih generacij. Vendar pa pravičnosti ni mogoče doseči zgolj z združevanjem generacij – obravnavati je treba tudi regionalne neenakosti in strukturne razlike.“

Državljanška tema 1.2. Boj proti diskriminaciji in spodbujanje enakosti

ANALIZA teme

Državljanji in državljanke pogosto pozivajo k ukrepom za boj proti diskriminaciji in spodbujanje enakosti. Sodelujoči poudarjajo, da se je treba boriti proti vsem oblikam diskriminacije, s posebnim poudarkom na starizmu, za zagotovitev enakih pravic in možnosti za vse. Poudarjajo tudi pomen spodbujanja pozitivnih diskurzov in odpravljanja stereotipov, in sicer z aktivno kritično obravnavo negativnega prikazovanja tako mladih kot starejših v medijih in javnem diskurzu. Ta prizadevanja so bistvena za spodbujanje socialne kohezije, medsebojnega spoštovanja in medgeneracijske pravičnosti.

Predstavitev PRISPEVKOV

Nena, 10 všečkov

„Spodbujanje enakosti v vseh starostnih obdobjih je bistveno za doseganje medgeneracijske pravičnosti. Starizem je edina podlaga diskriminacije, ki je zajeta v pogodbah EU, vendar je bila doslej v političnem okolju EU prezrta. Strategija za medgeneracijsko pravičnost mora vključevati poseben akcijski načrt za boj proti starizmu, ki bo omogočil vzpostavitev načrta za odpravo neenakosti v vseh življenjskih obdobjih ter spodbujanje enakosti za mlade in starejše.“

Sarah, 5 všečkov

„Unija, ki temelji na enakosti, mora svoje državljanke in državljanke podpirati skozi vse življenje in v vseh starostnih obdobjih. Diskriminacija na podlagi starosti in starizem pa ustvarjata pomembne ovire, ki starejšim preprečujejo polno udeležbo v poklicnem življenju in družbi, s čimer poglobljata gospodarske težave in vodita v revščino. Z bojem proti tem diskriminatornim praksam in spodbujanjem medgeneracijske solidarnosti lahko prispevamo k razvoju vključujoče in pravične družbe, pa tudi k bolj trajnostni rasti ter konkurenčnemu in povezanemu gospodarstvu.“

RAZSEŽNOST 2: DEMOKRACIJA IN UPRAVLJANJE

Ta razsežnost je osredotočena na izboljšanje udeležbe in zastopanosti vseh generacij v demokratičnih sistemih ter na nadomeščanje kratkoročnega razmišljanja z dolgoročnim, medgeneracijskim odločanjem na vseh področjih politike.

Državljska tema 2.1. Povečanje vključujočega sodelovanja za medgeneracijsko zastopanost

ANALIZA teme

Za spodbujanje medgeneracijske pravičnosti sodelujoči na platformi za udejstvovanje državljanov poudarjajo pomen povečanja demokratične udeležbe in zastopanosti, da bi lahko k razpravam o politikah prispevale vse starostne skupine. Med predlogi za doseg tega cilja so vzpostavitev mladinskih svetov, svetovalnih odborov za starejše in medgeneracijskih forumov, pa tudi odprava ovir za udeležbo, na primer z znižanjem volilne starosti, spodbujanjem doseganja marginaliziranih skupnosti ter zagotavljanjem dostopnih in vključujočih participativnih prostorov. Sodelujoči poudarjajo tudi potrebo po opolnomočenju teh participativnih platform, da bi imeli prispevki dejanski vpliv na odločanje, s čimer bi bilo zagotovljeno, da so vsi glasovi resnično slišani in upoštevani.

Predstavitev PRISPEVKOV

William, 7 všečkov

„Stalen medgeneracijski dialog bi bilo treba spodbujati z vzpostavitvijo namenskih demokratičnih prostorov. Z ustanavljanjem državljskih skupščin na lokalni, nacionalni in evropski ravni (po vzoru francoske državljske konvencije za podnebje) bi ljudem vseh starosti in iz vseh okolij omogočila, da skupaj razpravljajo o perečih družbenih vprašanjih, kot so ekološki prehod, stanovanja in digitalna vključenost. Te skupščine morajo imeti dejanski vpliv na javno odločanje ter s spodbujanjem medsebojnega razumevanja in skupne odgovornosti prispevati k oblikovanju močnejšega občutka skupnosti.“

Panayiota, 0 všečkov

„Za okrepitev pobude Evropske komisije za medgeneracijsko pravičnost in demokratično trajnostnost predlagam ustanovitev evropskega medgeneracijskega državljskega foruma kot stalnega participativnega in svetovalnega mehanizma v okviru upravljanja EU. Namen foruma bi bil zagotoviti, da so dolgoročni interesi vseh generacij – vključno s tistimi, ki se še niso rodile – sistematično vključeni v oblikovanje politik. Forum bi združeval mlade, starejše odrasle, organizacije civilne družbe in strokovnjake z namenom zagotavljanja strukturiranega

prispevka k strategijam in zakonodajnim predlogom EU. Prispeval bi k razvoju in spremljanju indeksa medgeneracijske pravičnosti in s tem pomagal EU pri ocenjevanju dolgoročnih socialnih, gospodarskih in okoljskih učinkov njenih politik. Forum bi deloval tudi kot vozlišče znanja in dobrih praks ter podpiral lokalne in regionalne oblasti pri uporabi medgeneracijskih pristopov ter izmenjavi inovativnih modelov med državami članicami. Ta mehanizem bi okrepil skladnost politik z vidika kratkoročnih političnih ciklov in dolgoročnih družbenih potreb, povečal demokratično legitimnost z vključujočo zastopanostjo ter spodbujal solidarnost med generacijami. Z ustanovitvijo takega foruma bi se medgeneracijska pravičnost uveljavila kot temeljna evropska vrednota, forum pa bi tudi prispeval k zagotovitvi, da današnje odločitve ne ogrozijo priložnosti prihodnjih generacij.“

Državljska tema 2.2. Upoštevanje vidika dolgoročnega in medgeneracijskega razmišljanja pri procesih oblikovanja politik

ANALIZA teme

Da bi se oddaljili od kratkoročnega razmišljanja na institucionalni ravni, sodelujoči na platformi za udejstvovanje državljanov poudarjajo pomen vključevanja dolgoročnih in v prihodnost usmerjenih perspektiv v vsa področja politike. To vključuje presojo medgeneracijskih učinkov odločitev ter vključevanje trajnostnosti, pravičnosti in odgovornosti v procese upravljanja. Sodelujoči priporočajo tudi institucionalizacijo predvidevanja in odgovornosti do prihodnjih generacij, na primer s krepitvijo vloge komisarja za medgeneracijsko pravičnost ter oblikovanjem proračuna, ki izrecno upošteva interese prihodnjih generacij, da bi bile potrebe mlajših in prihodnjih generacij stalno zaščitene na vseh področjih politike.

Predstavitev PRISPEVKOV

Christiny, 9 všečkov

„Zaradi tega je potrebno, da postopki oblikovanja politik upoštevajo dolgoročne in medsektorske učinke politik na sedanje in prihodnje generacije vseh starosti. V ta namen mora EU uporabljati orodja in metode, kot sta strateško predvidevanje in integrirani modeli, ki omogočajo dolgoročnejši pogled.“

Кирило, 0 všečkov

„Evropska unija mora medgeneracijsko pravičnost postaviti v središče oblikovanja politik. Politične odločitve prepogosto služijo kratkoročnim interesom, pri čemer se zanemarjajo dolgoročne posledice, s katerimi se bodo morale soočiti današnje mlade in prihodnje generacije. Breme za mlajše Evropejce in Evropejke, od podnebnih sprememb in javnega dolga do digitalne regulacije in demografskih sprememb, se povečuje. Potrebujemo politike, ki dajejo prednost trajnostnosti, pravičnosti in vključenosti. Za vso pomembnejšo zakonodajo EU

bi bilo treba uvesti prihodnje ocene učinka, s čimer bi zagotovili upoštevanje pravic tistih, ki še niso rojeni. Podnebno politiko je treba pospešiti z okrepljenim vključevanjem mladih, javna poraba pa mora odražati dolgoročno odgovornost in ne kratkoročnih koristi.“

RAZSEŽNOST 3: OKOLJSKA IN SOCIALNO-EKONOMSKA TRAJNOSTNOST

V tej razsežnosti so podnebne spremembe izpostavljene kot osrednji izziv za doseganje medgeneracijsko pravične prihodnosti, obravnavani pa so tudi načini za spodbujanje v prihodnost usmerjenega gospodarskega ravnanja. V prispevkih je obravnavana tudi trajnostnost zaposlovanja mladih in poudarjen pomen zagotavljanja dostojnih življenjskih pogojev za vse.

Državljska tema 3.1. Boj proti podnebnim spremembam kot medgeneracijska odgovornost

ANALIZA teme

Sodelujoči se strinjajo, da podnebne spremembe predstavljajo resno grožnjo medgeneracijski pravičnosti, saj bodo njihovi učinki verjetno nesorazmerno prizadeli mlajše in prihodnje generacije. V prispevkih je poudarjeno, da je nujno in učinkovito ukrepanje proti podnebnim spremembam temeljna medgeneracijska odgovornost, vključno z ukrepi, kot sta razogljičenje gospodarstva in naložbe v okolju prijazen promet. Sodelujoči poudarjajo tudi potrebo po medsektorskem, vključujočem in participativnem pristopu, ki vključuje vse starostne skupine, zagotavlja trajnostni prehod na vseh ravneh in krepi skupni občutek odgovornosti.

Predstavitev PRISPEVKOV

Revo Prosperidad Sostenible, 4 všečki

„Komisar za medgeneracijsko pravičnost mora zagotoviti, da bodo prihodnje generacije izpostavljene čim manjšim škodljivim podnebnim vplivom, zato je treba zagotoviti, da politike komisarjev, pristojnih za različne sektorje, ki lahko z dejanji ali opustitvami vplivajo na razogljičenje, ne ovirajo ali ne zavlačujejo poti razogljičenja gospodarstva EU. Komisar za medgeneracijsko pravičnost bo spremljal ukrepe Evropske komisije ter bo moral predlagati izboljšave ali izdati opozorilo, kadar bodo ti ukrepi v nasprotju s cilji razogljičenja in trajnostnosti na splošno.“

Valerija, 2 všečka

„Eno od področij, na katerem je treba nujno obravnavati medgeneracijsko pravičnost, je podnebna politika. Podnebne spremembe so najizrazitejši primer tega, kako lahko kratkoročne odločitve povzročijo uničujoče dolgoročne posledice. Kljub temu so mladi – ki bodo s temi posledicami živeli najdlje – pogosto izključeni iz oblikovanja politik, katerih cilj je njihovo obravnavanje. Potreben je jasen premik v podnebni strategiji EU: dolgoročni učinki morajo imeti prednost pred takojšnjimi političnimi ali gospodarskimi koristmi.“

Državljska tema 3.2. Spodbujanje v prihodnost usmerjenih naložb

ANALIZA teme

Poleg boja proti podnebnim spremembam sodelujoči pozivajo k spodbujanju v prihodnost usmerjenih naložb kot sredstva za krepitev medgeneracijske pravičnosti. Zavzemajo se za proučevanje alternativnih gospodarskih modelov, ki spodbujajo dolgoročno razmišljanje ter vzpostavljajo ravnotežje med ekološko trajnostjo, socialno pravičnostjo in gospodarsko odpornostjo, namesto da bi se osredotočali zgolj na BDP. Sodelujoči poudarjajo pomen vključevanja vseh generacij v oblikovanje teh gospodarskih prehodov, s čimer se krepi skupna odgovornost in zagotavlja trajnostna socialna kohezija.

Predstavitev PRISPEVKOV

Katy, 4 všečki

„Da bi se zagotovila resnična medgeneracijska pravičnost, moramo preseči gospodarske modele, ki temeljijo na nenehni rasti. Pristop po obdobju rasti za Evropo izhaja iz spoznanja, da blaginje ni mogoče graditi na prekomerni rabi virov, okoljski škodi, poglobljanju neenakosti in podcenjevanju neplačanega skrbstvenega dela, saj vse to spodkopava blaginjo prihodnjih generacij. Prava medgeneracijska pravičnost pomeni življenje znotraj planetarnih omejitev in pravično porazdelitev virov skozi čas. To zahteva preusmeritev s primarnega cilja rasti BDP k blaginji in oskrbi kot osrednjemu cilju politik. Pri javnih naložbah je treba dajati prednost socialni in ekološki odpornosti – skrbstvenemu delu, izobraževanju, prilagajanju podnebnim spremembam – in ne rasti, ki je sama sebi v namen.“

Silvia, 1 všeček

„Ekonomija blaginje ponuja preobrazbeni model za zagotovitev, da prihodnje generacije ne bodo nosile bremena posledic današnjih odločitev. Nevzdržna gospodarska rast pogosto vodi v dolgoročne socialne, zdravstvene in okoljske stroške, ki ogrožajo blaginjo sedanjih in prihodnjih generacij ter trajnostnost našega planeta. Ekonomija blaginje presega BDP kot edino merilo napredka ter vključuje kazalnike, kot so duševno in telesno zdravje, okoljska trajnostnost in socialna pravičnost. Vključitev ekonomije blaginje v odločanje EU bo pripomogla k učinkovitejšemu obravnavanju sedanjih izzivov, pa tudi k varstvu potreb in pravic prihodnjih

generacij.“

Državljska tema 3.3. Izboljšanje pogojev za zaposlovanje mladih

ANALIZA teme

Sodelujoči na platformi za udejstvovanje državljanov menijo, da so enake gospodarske priložnosti bistvene za medgeneracijsko pravičnost, zato se zavzemajo za izboljšanje pogojev zaposlovanja mladih, olajšanje prehoda iz izobraževanja in usposabljanja na trg dela ter krepitev povezav med izobraževanjem, usposabljanjem in industrijo. Prav tako pozivajo k pravičnim in vključujočim praksam zaposlovanja ter odpravi ovir za zaposlovanje, s čimer bi se vsem mladim zagotovil pravičen dostop do priložnosti.

Predstavitev PRISPEVKOV

Daniela, 5 všečkov

„Širitev dostopa do izobraževanja mora potekati vzporedno z mentorskimi programi, ki povezujejo študente in študentke z izkušenimi strokovnjaki, ter s priložnostmi za vseživljenjsko učenje za starejše odrasle. Naložbe bi morale zagotoviti zgodnjo in trajno podporo prikrajšanim mladim ob spoštovanju prispevkov starejših pri oblikovanju pravičnejše in bolj vključujoče družbe. EU lahko s spodbujanjem sodelovanja in skupnih priložnosti krepí resnično družbeno mobilnost ter zagotovi, da blaginja koristi vsem generacijam.“

Mirela, 2 všečka

„Del sedanjosti in prihodnosti generacij mora biti tudi to, da imajo mladi po zaključenem študiju oziroma usposabljanju pravičen dostop do poklicnega sveta: – Zakaj imajo mladi, dobro izobraženi odrasli težave pri uveljavljanju v poklicnem življenju? Kako je mogoče, da pot do ekonomske samostojnosti ostaja dolgo zaprta, kljub dobri izobrazbi in številnim plačanim ali neplačanim pripravništvom, prostovoljstvu in pridobljenim magistrskim nazivom?; – Zakaj številne univerze niso povezane z industrijo?, – Zakaj vajenci tekmujejo z diplomanti za delovna mesta in katera raven izobrazbe je resnično prava?“

Državljska tema 3.4. Zagotavljanje dostojnih življenjskih pogojev za vse

ANALIZA teme

Sodelujoči na platformi za udejstvovanje državljanov menijo, da je zagotavljanje varnega in ustreznega življenjskega standarda za vse generacije bistveno za medgeneracijsko pravičnost. Zato poudarjajo pomen zagotavljanja dostopa do cenovno dostopnih in kakovostnih stanovanj, izboljšanja osnovnih storitev ter obravnavanja socialnih neenakosti.

Predstavitev PRISPEVKOV

Duarte, 0 všečkov

„Medgeneracijska pravičnost v Evropi je vse bolj ogrožena. Mladi se soočajo z naraščajočimi življenjskimi stroški, cenovno nedostopnimi stanovanji in vse večjo finančno negotovostjo. Vendar študenti in študentke v tem okolju predstavljajo posebno skupino s specifičnimi ranljivostmi, ki so neposredno povezane z njihovo zmožnostjo dostopa do izobraževanja in njegovega uspešnega zaključka. Energetska revščina, stanovanja slabe kakovosti in nezadostni sistemi podpore študentkam in študentom ne ogrožajo le njihovih življenjskih pogojev, temveč tudi njihovo pravico do učenja in polne udeležbe v družbi. (...) Za pravičen evropski pristop so potrebne močne javne naložbe v dostopno visokošolsko izobraževanje, cenovno dostopna in trajnostna študentska stanovanja, ustrezne štipendije ter podporne storitve, namenjene zaščiti študentk in študentov pred revščino. Politike na področju stanovanj, podnebne prehoda in socialne zaščite morajo odražati dejanske razmere, s katerimi se soočajo tako mladi kot študenti in študentke. Medgeneracijska pravičnost mora zagotoviti, da današnja mladina – zlasti današnji študenti in študentke – ne nosijo nesorazmernega bremena.“

Diana, 0 všečkov

„Veliko se govori o pravičnosti, skupnem razmišljanju in vključevanju. Mladi imajo s starejšimi veliko skupnega. Ena od skupnih točk je revščina. Upokojenci po dolgoletnem delu s pokojnino komaj shajajo, mladi, ki delajo polni delovni čas (po možnosti na področju svoje izobrazbe), pa imajo prenizke plače, da bi lahko postali ekonomsko samostojni ali varčevali za prihodnost. Skupni so jim tudi osamljenost in družbena omrežja. Mladi imajo na spletu milijone prijateljev in so nenehno povezani, vendar se kljub temu počutijo osamljene in čudaške, saj se primerjajo z osebami z navidez popolnimi življenji, ki jih spremljajo na spletu. Starejši pa so pogosto odmaknjeni od sveta, ki jim je tuj; digitalno so nepismeni, njihovo vsakdanje življenje pa se je spremenilo, ne da bi se jih pri tem upoštevalo. Nekateri si ne morejo niti dvigniti pokojnine z bankomata. Zaradi dinamike sodobnega življenja, številnih obveznosti in časa, preživetega na omrežjih, nekateri nimajo časa, drugi pa nimajo nikogar, ki bi si ta čas vzel zanje – za pogovor ali preprosto za to, da bi preveril, ali so v redu. In nazadnje, negotovost in pomanjkanje upanja. Pri enih zato, ker ne vidijo dolgoročne prihodnosti, kar jim otežuje dostop do stanovanja, odločitve za otroke in podobno, pri drugih pa zato, ker vedo, da so na koncu življenjske poti in da bodo kljub svojim pričakovanjem in željam verjetno umrli sami in/ali brez ustrezne skrbi družbe, ki zanje nima ne časa ne sredstev.“

RAZSEŽNOST 4: SISTEMI OSKRBE IN IZOBRAŽEVALNI SISTEMI

Ta razsežnost je osredotočena na pomen zagotavljanja javnih storitev, kot sta oskrba in izobraževanje, za zagotavljanje medgeneracijske pravičnosti. V prispevkih je poudarjena potreba po celostnih sistemih oskrbe in podpore ter enakem dostopu do visokokakovostnega izobraževanja.

Državljska tema 4.1. Okrepitev sistemov oskrbe za vse starostne skupine

ANALIZA teme

Sodelujoči pozivajo k znatnim naložbam v dostopno infrastrukturo za oskrbo za vse starostne skupine, ki vključuje zdravstveno varstvo, socialno podporo in rešitve, ki temeljijo na skupnosti. Poudarjajo, da bi bilo treba oskrbo priznati kot skupno družbeno odgovornost, ki se zagotavlja prek javnih storitev, strokovnih delavcev v oskrbi ter priznavanja skrbstvenega dela v družini. V prispevkih je izpostavljen tudi pomen spodbujanja medsebojne podpore s pobudami, kot so rešitve na področju sobivanja. Nazadnje, sodelujoči se zavzemajo za uvedbo evropskega jamstva za oskrbo ter izboljšanje čezmejnega usklajevanja zdravstvenih in socialnovarstvenih sistemov za obravnavo sodobnih izzivov.

Predstavitev PRISPEVKOV

Marta, 2 všečka

„Prebivalstvo se vse bolj stara in na to nismo pripravljeni. (...) Danes se starejši, katerih zdravje peša, bodisi umaknejo iz družbenega življenja in ostanejo doma bodisi se preselijo v dom za starejše občane, potem ko se njihovo stanje še poslabša. (...) Prepričana sem, da je sobivanje odlična rešitev za ta izziv. Gre za obliko skupnostnega bivanja, kjer starejši živijo skupaj v skupnosti. Koristi? Cenovna dostopnost (stroški so razdeljeni med vse stanovalce), dostopni prostori, zasnovani ob upoštevanju potreb starejših, razpoložljive podporne storitve (zdravstvena oskrba, priprava obrokov, prevoz), samostojnost, preprečevanje osamljenosti in nenazadnje medsebojna podpora in družbena interakcija. (...) Rešitve na področju sobivanja bi bilo treba nujno razvijati s finančno podporo EU, držav članic ali lokalnih oblasti.“

Christos, 1 všeček

„Manjka infrastruktura, ki bi ranljivost prepoznala kot družbeno odgovornost, in ne kot posameznikovo nesrečo. Vzpostaviti moramo celostne sisteme, v katerih oskrbovana stanovanja, storitve duševnega zdravja, prilagodljiva oskrba in povezovanje v skupnosti niso razdrobljene ponudbe, temveč usklajene pravice. Brez tega je medgeneracijska pravičnost zgolj retorika brez trdnih temeljev. Od načrtovanja delovne sile do zasnove storitev je treba

razmišljati v perspektivi celotnega življenjskega ciklusa. To pomeni podpirati tiste, ki zagotavljajo oskrbo s trajnostnimi vlogami in usposabljanjem ter zagotoviti, da se sistemi skozi čas odzivajo na spreminjajoče se potrebe.“

Državlјanska tema 4.2. Razširitev pravičnega dostopa do kakovostnega izobraževanja

ANALIZA teme

Sodelujoči pozivajo k razširitvi pravičnega dostopa do visokokakovostnega izobraževanja ter ga priznavajo kot temelj enakih možnosti, medgeneracijske pravičnosti in socialne kohezije. Poudarjajo pomen odpravljanja ovir in povečanja javnih naložb v izobraževanje v vseh življenjskih obdobjih, vključno z neformalnim izobraževanjem zunaj šolskega sistema, da se zagotovi pravično učno okolje za vse. Sodelujoči se zavzemajo tudi za posodobitev izobraževanja, da bi ustrezalo prihodnjim potrebam, kot je vključevanje umetne inteligence, ter za spodbujanje vseživljenjskega in medgeneracijskega učenja, ki posameznikom vseh starosti omogoča razvoj njihovega potenciala in smiseln prispevek v celotnem življenjskem obdobju.

Predstavitev PRISPEVKOV

Florinda, 2 všečka

„Javne šole so prostor, kjer se prihodnje generacije lahko izobražujejo, pridobivajo znanja, spretnosti in vrednote, vendar je nujen poglobljen razmislek o učnih metodah. Danes je bolj kot kdaj koli prej bistveno prenoviti in inovirati pedagoški pristop, da bo ustrezal potrebam hitro spreminjajočega se sveta in da bo usmerjen v trajnostnost, vključenost in pravičnost. Poleg tega morajo biti mladi slišani v izobraževalnem procesu. Njihovi glasovi, izkušnje in stališča so ključni za oblikovanje šolskega sistema, ki ne le prenaša znanje, temveč posameznika resnično pripravi na življenje in izzive prihodnosti. Javno izobraževanje ne sme biti zgolj zagotovljena pravica, temveč mora postati resnična priložnost za vsakega posameznika, da lahko vsak mlad človek izrazi svoj potencial in dejavno prispeva k družbi. Za to so nujna skupna prizadevanja institucij, učiteljev in civilne družbe, da se izobraževanje na novo premisli tako, da bo dejansko gonilo sprememb in rasti za vse.“

Esther, 2 všečka

„Dobro izobraževanje za današnje mlade je naložba v boljšo, pravičnejšo in odpornejšo prihodnost za naslednjih 25 let in naprej. Izobraževanje mladim zagotavlja spretnosti in znanje, ki jih potrebujejo za uspeh v življenju. Zato je izobraževanje temelj za njihovo prihodnost; postavlja temelje za dobro pripravljeno in kompetentno generacijo, ki se bo sposobna soočiti z izzivi prihodnosti. Če bodo imeli vsi mladi v Evropi enake možnosti za kakovostno izobraževanje, bo to pripomoglo tudi k doseganju večje generacijske pravičnosti. To pomeni, da so vse generacije obravnavane pravično in da je vsakdo, ne glede na to, iz kakšnega

socialnega ali gospodarskega okolja prihaja, deležen podpore, ki jo potrebuje za svoj razvoj. S pravičnim izobraževanjem lahko ustvarimo inovativno, pravičnejšo in trajnostno družbo, v kateri se spoštujejo in podpirajo vse generacije, zmanjšujejo socialne neenakosti in spodbujajo enake možnosti.“

6. ZAKLJUČEK

Razprava na platformi za udejstvovanje državljanov o *medgeneracijski pravičnosti* je pomenila pomemben korak pri oblikovanju strategije EU za medgeneracijsko pravičnost. Kot kaže to poročilo, je spletni participativni proces, ki je potekal od februarja 2025 do novembra 2025, zagotovil **bogate in raznolike vpoglede v stališča državljanek in državljanov** o spodbujanju pravične in trajnostne prihodnosti za vse generacije.

Na platformi za udejstvovanje državljanov so sodelujoči obravnavali širok nabor tem, povezanih z medgeneracijsko pravičnostjo. V okviru razsežnosti **SOCIALNA KOHEZIJA IN VKLJUČEVANJE** so pozvali k večji solidarnosti med generacijami, pri čemer so poudarili pomen medsebojnega razumevanja, boja proti starizmu ter ustvarjanja priložnosti za medgeneracijski dialog in sodelovanje. V okviru razsežnosti **DEMOKRACIJA IN UPRAVLJANJE** so sodelujoči poudarili potrebo po okrepitvi vključujoče udeležbe in vključitvi dolgoročnega razmišljanja v postopke oblikovanja politik ter predlagali ukrepe za zagotovitev, da se pri sedanjih odločitvah upoštevajo interesi prihodnjih generacij. Razsežnost **OKOLJSKA IN SOCIALNO-EKONOMSKA TRAJNOSTNOST** je zaznamovala odločna zahteva državljanek in državljanov po nujnih podnebnih ukrepih za zaščito mlajših in prihodnjih generacij, hkrati pa tudi po prehodu na dolgoročne gospodarske modele, ki dajejo prednost blaginji pred kratkoročno rastjo. Pogosto je bil izpostavljen tudi pomen pravičnih zaposlitvenih možnosti za mlade. Nazadnje, v okviru razsežnosti **SISTEMI OSKRBE IN IZOBRAŽEVALNI SISTEMI** je bil poudarjen pomen splošnega dostopa do visokokakovostnih javnih storitev v vseh življenjskih obdobjih. Sodelujoči so se zavzemali za okrepljene sisteme oskrbe, večje priznavanje družin in skupnosti kot podpornih mrež ter reforme izobraževanja, ki spodbujajo vseživljenjsko učenje in se prilagajajo spreminjajočim se potrebam družbe.

Na splošno je v tem posvetovanju poudarjena nujna potreba po **pravičnejši, bolj trajnostni in bolj povezani Evropi, ki podpira vse generacije** pri obravnavanju

ključnih izzivov medgeneracijske pravičnosti: **kratkoročnim razmišljanjem, izključenostjo in neenakostjo** ter **nezadostno medgeneracijsko solidarnostjo**. Sodelujoči so dosledno povezovali posamezna področja politik s širšimi družbenimi cilji, pri čemer so poudarili, da je za doseganje pravične in trajnostne prihodnosti za sedanje in prihodnje generacije potrebno hkrati uresničevati socialno kohezijo, okoljsko in socialno-ekonomsko trajnostnost, vključujoče in dolgoročno upravljanje ter zagotavljanje visokokakovostnih javnih storitev.